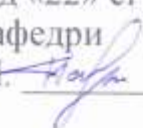

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ НАУКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
Мар'яні ГРИПАК
«   »   2022 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
для здобуття ОС «Бакалавр»

Розглянуто та затверджено
на засіданні кафедри соціальної
роботи, психології та соціокультурної
діяльності імені Т.Г. Сосновської
Протокол № 5 від «22» січня 2022р.
В.о. завідувача кафедри
Палиполько О.М.

Кам'янець-Подільський, 2022

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування (екзамену) з соціальної роботи розрахована для абітурієнтів на ОС «Бакалавр» спеціальності 231 Соціальна робота.

Вступний екзамєн з соціальної роботи проводиться з метою встановлення рівня теоретичної та практичної підготовки вступників обраної спеціальності. Програму вступного екзамену розроблено на основі провідних фахових навчальних дисциплін. У неї увійшли теми з навчальних дисциплін «Теорія соціальної роботи» та «Методики та технологія соціальної роботи».

Абітурієнти складають вступний екзамєн згідно білетів, які включають три питання з них два теоретичні питання та одна ситуативна задача. У процесі відповіді вступники мають продемонструвати знання теоретичних основ соціальної роботи, технологій та методів соціальної роботи, а саме:

- предмету, основних категорій та понять соціальної роботи, її головних функцій;
- принципів соціальної роботи як професійної галузі та сфери практичної діяльності;
- основ соціальної роботи, її структури, функцій, напрямів здійснення та видів соціальної роботи;
- методів професійної діяльності соціального працівника;
- нормативно-правових засад соціальної роботи;
- професійно-етичних норм соціальної роботи.

Продемонструвати вміння:

- застосовувати теоретичні знання для аналізу соціальних явищ;
- визначати шляхи та засоби соціальної роботи в умовах конкретного мікросередовища;
- застосовувати технологічний підхід до соціальної роботи з різними категоріями клієнтів;
- аналізувати практичні ситуації, що виникають у професійній діяльності та надавати допомогу клієнту.

Програма включає пояснювальну записку, зміст програми навчальних дисциплін «Теорія соціальної роботи», «Методика та технологія соціальної роботи», критерії оцінювання відповідей вступників, список рекомендованої літератури.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»

Розділ I. Теоретико-методологічні основи соціальної роботи.

Тема 1. Предмет і завдання соціальної роботи.

Соціальна робота в структурі гуманітарних наук. Сутність соціальної роботи як

науки, її взаємозв'язок з іншими науками. Соціальна робота як інтегральна і спеціальна дисципліна.

Тема 2. Соціальна робота як особливий діяльності.

Системний характер соціальної роботи. Об'єкт соціальної роботи. Суб'єкт соціальної роботи. Зміст і засоби соціальної роботи. Управління і цілі як структурні елементи соціальної роботи.

Тема 3. Складові соціальної роботи: знання, вміння, цінності.

Основні ролі соціального працівника. Клієнти соціальної роботи: вразливі (маргіналізовані) верстви населення. Поняття "тавро", "стигма", "стереотип", "дискримінація". Фах соціального працівника в Україні.

Тема 4. Категорії закономірності і принципи соціальної роботи.

Категорії і закономірності теорії соціальної роботи. Основні принципи і рівні соціальної роботи. Комплексно-орієнтовні теорії соціальної роботи.

Тема 5. Філософсько-антропологічні основи соціальної роботи.

Людина в системі соціальних зв'язків і відносин. Соціокультурні цінності суспільства та їх зв'язок з соціальною роботою. Соціальна робота і гуманізація суспільних відносин.

Тема 6. Соціологічні основи соціальної роботи.

Роль соціології в становленні та організації соціальної роботи. Взаємодія соціальної роботи із соціологією. Соціологічні методи і техніка вивчення соціальних проблем.

Тема 7. Педагогічні основи соціальної роботи.

Роль педагогіки в соціальній роботі. Суть категорії соціальне виховання. Педагогічні шляхи і засоби соціального розвитку особистості.

Тема 8. Психологічні основи соціальної роботи.

Функції психології в соціальній роботі. Психологічне забезпечення соціальної роботи. Взаємодія соціальної роботи із психологією.

Тема 9. Державно-правові основи соціальної роботи.

Соціальна робота і пошуки шляхів до солідарності в суспільстві. Державно правова підтримка соціальної роботи. Становлення нової системи соціального захисту населення в Україні.

Розділ II. Культурно-історичні традиції соціальної роботи в Україні.

Тема 10. Становлення соціальної роботи як науки в Україні.

Роль географічних, політичних, соціально-економічних умов у формуванні національних особливостей науки «соціальна робота». Благодійність як моральне і духовне підґрунтя, передумова виникнення соціальної роботи. Традиції товариства Червоного Хреста в Україні. Традиції соціального захисту громадян в Українській РСР. Становлення наукових підходів до соціальної роботи в незалежній Україні.

Тема 11. Розвиток вітчизняних теорій соціальної роботи.

Філософія допомоги як базова, концептуальна ідея в становленні вітчизняних теорій соціальної роботи. Ідеї християнства у державності, права, моралі і норм

суспільного життя як системоутворюючі в становлення вітчизняних теорій соціальної роботи. Вітчизняна парадигма соціальної роботи як сукупність моделей і теорій допомоги. Доктрина допомоги, організаційні форми, суб'єкти допомоги, об'єкти допомоги як парадигмальні характеристики.

Тема 12. Перспективи розвитку соціальної роботи в Україні.

Ключові напрямки становлення соціальної роботи як професії. Розвиток соціальних служб, програм. Розвиток контрактних стосунків. Розвиток корпоративності та стандартів діяльності соціальних працівників. Розвиток професійної освіти з соціальної роботи. Розвиток технології та методик соціальної роботи, наукових досліджень. Розвиток теорії соціальної роботи.

Розділ III. Застосування теорій у практиці соціальної роботи.

Тема 13. Застосування теорій у практиці соціальної роботи.

Взаємозв'язок теорії та практики соціальної роботи. Еволюція теорій та моделей соціальної роботи. Сучасні класифікації теорій та моделей соціальної роботи.

Тема 14. Застосування психологічних теорій у соціальній роботі.

Психодинамічна модель соціальної роботи. Біхевіористська та когнітивні моделі соціальної роботи. Гуманістично-екзистенційні підходи в соціальній роботі.

Тема 15. Застосування соціологічних теорій в соціальній роботі.

Системна модель соціальної роботи. Соціально-екологічна модель соціальної роботи. Рольова теорія і соціальна робота. Соціально-радикальна модель соціальної роботи.

Тема 16. Застосування теорії кризового втручання у соціальній роботі.

Поняття теорії кризового втручання. Положення теорії кризового втручання. Кризове консультування. Індивідуальний догляд.

Тема 17. Сімейна терапія.

Теорія подвійного зв'язку. Структурна сімейна терапія. Міланська система сімейна терапія.

Тема 18. Психосоціальна терапія.

Історія зародження. Положення психосоціальної терапії. Раціональна роз'яснювальна психотерапія

Розділ IV. Етнічні основи соціальної роботи.

Тема 19. Цінності соціальної роботи.

Базові та інструментальні цінності соціальної роботи, їх співвідношення взаємозв'язок. Етичні дилеми і ціннісні протиріччя діяльності соціально» працівника.

Тема 20. Етичні принципи та стандарти соціальної роботи.

Принципи гуманності та альтруїзму. Моральна відповідальність перед клієнтом, професією, колегами, перед суспільством. Надання соціальної допомоги людям незалежно від етнонаціонального походження, світоглядних орієнтацій, соціального статусу. Вимоги до професійної поведінки соціального працівника в етичних кодексах різних країн світу. Шляхи засоби формування морально етичної культури працівників соціальної служб.

Тема 21. Професійне спілкування соціального працівника, моделі, етапи та засоби спілкування.

Технологія підготовки та ведення професійного спілкування. Структура ті функції спілкування. Спілкування як обмін інформацією (комунікація) Взаємодія у спілкуванні (інтерація). Поняття про емпатію.

Розділ V. Зміст та направленість соціальної політики держави.

Тема 22. Передумови формування української соціальної політики у 90-тих роках.

Економічний та політичний контекст формування соціальної політики Соціально-демографічний контекст формування соціальної політики Психологічний контекст формування соціальної політики.

Тема 23. Характеристика соціальної політики.

Складові соціальної політики. Мета та завдання соціальної політики. Соціальна держава. Інструменти соціальної політики. Формування соціальної політики.

Тема 24. Пріоритети соціальної політики України.

Найважливіші риси системи соціального захисту. Особливості побудови систем соціального захисту. Пріоритети соціальної політики. Реформування у сфері пенсійного забезпечення Реформування системи соціальної допомоги. Реформування системи соціального обслуговування.

Розділ VI. Нормативно-правові акти, що регулюють відношення між громадянами.

Тема 25. Соціальна робота у сфері законодавчої політики держави.

Конституційні засади соціальної роботи. Основні положення Конституції України щодо прав і свобод людини. Конституційні гарантії щодо соціального захисту громадян України. Проблеми застосування конституційних норм. Роль державних установ у дотриманні конституційних гарантій соціального захисту громадян.

Тема 26. Міжнародна законодавча традиція розвитку соціальної роботи.

Розвиток соціальної роботи у взаємозв'язку з законодавчо-правовим процесом. Гуманістичні засади розвитку правової бази соціальної роботи. Роль ООН у формуванні правової політики. Досвід розвинених країн у реалізації законодавства щодо соціальної роботи. Конвенція про права людини. Конвенція і декларація щодо дітей.

Тема 27. Система правового забезпечення соціальної роботи в Україні.

Історичні етапи формування правової бази соціальної роботи. Види правового забезпечення соціальної роботи. Постанови Кабінету Міністрів України. Закони України, підзаконні документи щодо різних категорій населення, що потребують соціального захисту. Проблеми становлення правових засад соціальної роботи в Україні.

Тема 28. Форми і методи забезпечення правових послуг у соціальній роботі.

Види правових послуг у соціальній роботі. Інформаційне забезпечення соціальної роботи. Правова консультація. Види консультативних послуг.

Правові гарантії клієнтів служб соціальної роботи. Правова допомога складання договорів.

Тема 29. Правова база діяльності соціальних служб для молоді.

Етапи становлення соціальних служб для молоді. Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» Програма соціально правового захисту дітей, досвід і проблеми її реалізації

Тема 30. Теоретичні засади роботи з дітьми без батьківського піклування. Сирітство та бездоглядність як соціальні явища. Теоретичні засади та принципи роботи.

Тема 31. Теоретичні засади та принципи роботи з людьми, які зазнали насильства у сім'ї.

Насильство в сім'ї як соціальна проблема. Теоретичні засади та принципи роботи.

Тема 32. Правові засади соціальної роботи з людьми похилого віку.

Правові засади пенсійного забезпечення. Закон України «Про пенсійне забезпечення». Нормативні положення щодо пенсійних пільг. Пенсії за віком. Пенсії за вислугу років. Соціальні пенсії. Пенсії по інвалідності. Реформування пенсійного законодавства.

Тема 33. Теоретичні засади та принципи роботи з людьми похилого віку.

Старість та старіння як соціальний феномен. Теоретичні засади та принципи роботи. Соціальне обслуговування громадян похилого віку у територіальних центрах

Тема 34. Складові правового законодавства щодо соціального захисту осіб з інвалідністю.

Соціально-правові гарантії соціального захисту осіб з інвалідністю. Правове забезпечення потреб осіб з інвалідністю. Форми законодавчих гарантій соціального захисту осіб з інвалідністю.

Тема 35. Теоретичні засади та принципи роботи з людьми що мають психічні розлади.

Особливості психічних розладів. Теоретичні засади та принципи роботи.

Тема 36. Теоретичні засади та принципи роботи з людьми з інтелектуальною недостатністю.

Становище людей з інтелектуальною недостатністю. Теоретичні засади та принципи роботи.

Тема 37. Правові засади пільгової політики.

Пільгове забезпечення громадян. Сфери застосування пільг. Трудове законодавство про пільги. Основні категорії громадян, які користуються пільгами. Основні види соціальних пільг. Пільги на житло. Пільги на комунальні послуги. Пільги на отримання освіти. Пільги на медичне обслуговування. Сучасне реформування пільг.

Тема 38. Соціально-правові засади соціальної роботи з громадянами груп ризику. Негативна поведінка як предмет соціальної роботи. Категорії громадян

груп ризику. Забезпечення гуманного ставлення до ВІЛ/СНІД хворих у вітчизняному законодавстві. Соціальна практика правового захисту громадян груп ризику.

Тема 39. Теоретичні засади та принципи роботи з людьми із залежністю від психоактивних речовин.

Залежність від психоактивних речовин. Теоретичні засади та принцип: роботи.

Тема 40. Теоретичні засади та принципи роботи з бездомними людьми. Бездомність як соціальне явище. Теоретичні засади та принципи роботи Проблема бездомності в Україні

Тема 41. Безробіття як соціальне явище.

Безробітні: соціально-економічний портрет. Причини безробіття в Україні
Організація соціального захисту від безробіття.

Розділ VII. Організаційна структура органів соціальної допомоги.

Тема 42. Організація соціального забезпечення в системі державної політики
Демократичні засади сучасної соціальної політики . Основні складові системи соціального забезпечення. Комплексний характер організації соціального забезпечення. Державні і недержавні програми та проекти соціального забезпечення. Основні законодавчі норми організації соціального забезпечення.

Тема 43. Організаційні засади соціального забезпечення.

Системний характер соціального забезпечення. Основні принципи системного підходу. Основні поняття організаційних моделей соціального забезпечення. Взаємодія законодавчих і виконавчих органів у вирішенні організаційних питань соціального забезпечення.

Тема 44. Розвиток мережі служб соціального забезпечення.

Історичні етапи розвитку соціального забезпечення благодійність, добродійність, державний захист. Роль відділів соціального забезпечення у період розбудови соціалізму. Організація соціального забезпечення в сучасних умовах.

Тема 45. Структура органів соціального захисту населення України.

Політико-адміністративна структура соціального захисту. Відомча структура соціального забезпечення клієнтів соціальної роботи. Особливості соціального забезпечення на державному, регіональному, місцевому рівнях. Роль трудових колективів і недержавних організацій у соціальному захисті населення.

Тема 46. Відомчий характер соціального забезпечення.

Структура і рівні соціального захисту населення України. Напрямки діяльності та зміст роботи з соціального захисту населення Міністерства соціальної політики України. Програми і зміст роботи з соціального забезпечення цільових груп дітей і молоді. Пенсійне забезпечення цільових груп дітей і молоді. Пенсійне забезпечення. Субсидії як форма соціального забезпечення.

Тема 47. Регіональні установи соціального захисту населення.

Регіональна система органів соціального забезпечення. Робота обласних Департаментів соціального захисту населення. Основні завдання і функції

обласних Департаментів соціального захисту населення. Робота управлінь соціального захисту населення.

Тема 48. Специфіка роботи установ, підприємств і організацій соціального захисту населення.

Правові засади організації установ з соціального обслуговування. Система роботи будинків-інтернатів. Види інтернатних установ. Цілі та завдання будинків-інтернатів різного профілю: пансіонатів для ветеранів війни та праці, будинків-інтернатів для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю. Цілі та завдання спеціальних будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, дитячих будинків-інтернатів.

Тема 49. Практика роботи територіальних центрів надання соціальних послуг. Структура територіальних центрів. Види та форми діяльності в структурі територіального центру. Зміст та результати роботи територіальних центрів.

Тема 50. Навчальні та виробничі заклади системи соціального забезпечення. Навчальні заклади різних рівнів акредитації системи соціального забезпечення. Форми навчання очна, заочна, дистанційна. Характер навчально-виховного процесу. Види підприємств та виробничих майданчиків системи соціального забезпечення.

Розділ VIII. Проблемні питання соціальної роботи.

Тема 51. Актуальні проблеми соціальної роботи.

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «МЕТОДИКА ТА ТЕХНОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»

Розділ I. Теоретико-методологічні основи технології соціальної роботи.

Тема 1. Предмет і завдання методики і технології.

Технології соціальної роботи як ланка соціальних технологій.

Тема 2. Технологізація соціальних процесів.

Суть технології соціальної роботи. Соціальна робота як професійний вид діяльності. Методи соціальної роботи.

Тема 3. Соціальна технологія як наука.

Соціальна технологія як соціологічна категорія. Технологічний підхід - невід'ємна межа сучасної соціальної діяльності. Етапи розвитку соціальних технологій при вирішенні соціальних проблем.

Тема 4. Роль різноманітних закладів у здійсненні соціальної роботи.

Тема 5. Соціальна діагностика, застосування її методів в соціальній роботі.

Суть і характеристика соціальної діагностики. Соціально-діагностичні методи в соціальній роботі.

Тема 6. Особливості реалізації соціальної профілактики, адаптації реабілітації і терапії.

Суть і зміст соціальної профілактики, адаптації реабілітації і терапії. Основні форми і методи терапевтичного впливу, що застосовують і соціальній роботі.

Тема 7. Технологія соціальної експертизи.

Соціальна експертиза - важливий компонент цілісної системи соціальної технологізації. Види соціальної експертизи.

Тема 8. Технологія соціального передбачення.

Специфіка наукового передбачення. Прогнозування як процес наукового передбачення. Технології моделювання. Прогнозування в соціальній роботі. Проблематики і види соціального прогнозування. Основні методи соціального прогнозування.

Тема 9. Технологія соціального проектування.

Соціальне проектування як конструювання соціальної дійсності. Методи і методики соціального проектування

Тема 10. Технологія соціальної корекції.

Напрямки корекційного впливу. Психолого-педагогічні методи і прийоми корекційного впливу.

Тема 11. Технологія зв'язку з громадськістю. Сутність технології ПР.

Тема 12. Технологія консультування і посередництва.

Консультування як метод соціальної допомоги. Процес консультування. Методика посередницької діяльності.

Тема 13. Технологія ведення бесіди.

Обмеження мовлення консультанта в діалозі. Використання парадоксальних запитань. Перефразування.

Тема 14. Інтерв'ю як один із основних методів консультування.

Принципи інтерв'ю. Мета і завдання інтерв'ю.

Тема 15. Комунікативна діяльність соціального працівника.

Основні поняття теорії мовної комунікації. Мовні тактики переконання. Методика проведення ділових бесід і переговорів .

Тема 16. Планування роботи соціального працівника з клієнтом.

Поняття і роль соціального планування. Рівні соціального планування.

Тема 17. Соціальна адаптація особи.

Сутність соціальної адаптації. Її види, структура, механізми.

Тема 18. Профілактика в соціальній роботі.

Профілактика і її роль. Методи соціальної профілактики.

Тема 19. Позиція соціального працівника в конфліктних і екстрених ситуаціях. Особливості конфліктів у соціальній сфері.

Тема 20. Теорія і практика гри та її пізнавальні й виховні можливості.

Ігрова діяльність і процес соціалізації особистості, їх взаємодія.

Розділ II. Методи і форми соціальної роботи.

Тема 21. Методи в соціальній роботі.

Класифікація форм і методів. Індивідуальна робота. Груповий догляд. Робота в громаді.

Тема 22. Психологічні технології в соціальній роботі.

Суть і значення психології в соціальній практиці.

Тема 23. Соціально-педагогічні технології в соціальній роботі.

Роль педагогіки в розвитку суспільства.

Тема 24. Соціологічні технології в соціальній роботі.

Розділ III. Технології соціальної роботи в різних сферах людської життєдіяльності.

Тема 25. Технологія соціальної роботи в сфері зайнятості населення.

Соціально економічні проблеми зайнятості в сучасних умовах України.

Тема 26. Технологія соціальної роботи з дітьми-сиротами.

Інститут прийомної сім'ї як модель опіки в умовах демократизації суспільства.

Особливості роботи соціального працівника щодо підготовки батьків до прийому дитини в сім'ю. Сирітство як особлива соціально-демографічна категорія дітей. Нормативна база України щодо поліпшення становища дітей-сиріт, які залишились без піклування батьків.

Тема 27. Технології соціальної роботи з молоддю.

Зміст, форми і методи роботи соціальних служб для молоді. Основні напрями роботи центрів соціальних служб для молоді.

Тема 28. Технології соціальної роботи з особами девіантної поведінки. Поняття та зміст терміну «девіантна поведінка». Причини девіантної поведінки. Особливості роботи соціального працівника щодо профілактики девіантної поведінки.

Тема 29. Сім'я як об'єкт соціальної роботи.

Функції сім'ї. Типи сімей.

Тема 30. Соціальний захист інтересів жінок.

Напрями соціальної роботи з жінками.

Тема 31. Соціальна турбота про працевлаштування та побут осіб з інвалідністю. Соціальні функції як спосіб оптимізації процесу соціалізації дітей з особливими потребами. Освіта та медичне обслуговування осіб з обмеженими можливостями.

Тема 32. Соціальна робота з людьми похилого віку.

Глобальна тенденція постаріння населення. Психофізіологічні особливості літньої людини. Принципи та форми соціальної роботи з людьми похилого віку. Соціальне обслуговування громадян похилого віку.

Тема 33. Проблема бездомності в Україні.

Поняття бездомності та її причини. Шляхи і методи вирішення проблеми бездомності в країні.

Тема 34. Технологія соціальної роботи з обдарованими дітьми.

Характеристика творчої обдарованості дитини. Типологія обдарованості. Особливості творчої обдарованості та її проблеми у дитини.

Тема 35. Міграція і проблеми соціальної роботи.

Поняття міграції. Соціологічний аспект соціальної роботи з мігрантами.

Тема 36. Соціальна робота з залежними від психоактивних речовин.

Вживання наркотиків як соціальна проблема. Загальні підходи та принципи соціальної роботи.

Розділ IV. Напрями діяльності соціального працівника.

Тема 37. Гендерологія і фемінологія в соціальній роботі.

Предмет гендерології і фемінології. Роль жінки в суспільстві.

Розділ V. Управління соціальною роботою.

Тема 38. Управління соціальною роботою. Поняття і основні напрями соціального управління. Функції управління.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ ВСТУПНИКІВ

Підсумкова оцінка за фахове вступне випробування абітурієнтів галузі знань 23 Соціальна робота на освітній ступінь бакалавр за спеціальністю 231 Соціальна робота, визначається за 200 бальною шкалою. Загальна оцінка визначається як сума балів відповідей на усі запитання. Максимальна оцінка за відповідь на кожне теоретичне питання становить 60 балів, ситуативна задача - 80 балів.

При оцінюванні відповіді на вступному випробуванні враховуються: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність; рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо; вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх; самостійність суджень тощо.

Критерії оцінювання знань абітурієнта фахового вступного випробування з соціальної роботи

Оцінка	Критерії
Високий рівень 171 – 200 балів (відмінно)	Виставляється при наявності повної, змістовної відповіді на всі питання, представлені у завданні. Надані відповіді є аргументованими, з наведенням прикладів, спостерігається послідовність, системність та логічність побудови суджень. При відповіді демонструє знання класичних та сучасних теорій та методів соціальної роботи, знайомство з літературою з означених питань, визначення понять у системі знань з соціальної роботи. Абітурієнт не допускає жодної помилки у використанні наукової термінології. Відповідь свідчить про високий рівень сформованості фахових компетентностей.
Достатній рівень 136 – 170 балів (добре)	Виставляється при достатньому рівні обізнаності абітурієнтів при відповіді на всі питання. Абітурієнт демонструє розуміння матеріалу, знайомство з основною літературою. Він знає істотні ознаки понять, явищ, вміє пояснити основні закономірності, а також уміє самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями

	(аналізом, узагальненням тощо). В цілому, абітурієнт демонструє знання основного матеріалу питань, але допускає 1-2 незначні помилки при використанні наукової термінології.
Задовільний рівень 100 – 135 балів (задовільно)	Виставляється при неповній відповіді на зазначені питання. Абітурієнт демонструє фрагментарність і формальність у відповідях. Знання класичних та сучасних теорій є уривчастим, недостатній рівень логіки й послідовності у відповідях. Визначення понять дає з помилками й неточностями, тобто допускає 2-3 помилки при використанні наукової термінології.
Низький рівень 0 –99 балів (незадовільно)	Виставляється у разі уривчастості відповідей на запитання в екзаменаційних варіантах. Абітурієнт демонструє суто поверхове та формальне знайомство з науковою літературою, знання класичних та сучасних теорій. Його відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення. Абітурієнт допускає значні помилки при використанні наукової термінології.

IV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правова база

1. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001р. №2558. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14> (дата звернення 10.03.2022).
2. Про соціальні послуги : Закон України від 19.06.2003р. № 966-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-15> (дата звернення 10.03.2022).
3. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001р. № 2402-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14> (дата звернення 10.03.2022).
4. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 10.03.2022).
5. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей- сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005р. № 2342-IV. URL: zakon.rada.gov.ua/go/2342-15 (дата звернення 10.03.2022).
6. Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.05р. №2623-IV URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-15> (дата звернення 10.03.2022).
7. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні : Закон України від 05.02.1993р. № 2998-ХП URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12> (дата звернення 10.03.2022).

8. Про попередження насильства в сім'ї : Закон України від 15.11.01р. №2789- III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2789-14> (дата звернення 10.03.2022).

9. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.00р. №2017-3. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14> (дата звернення 10.03.2022).

10. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 року № 3236-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17> (дата звернення 10.03.2022).

11. Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011р. № 3739- VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17> (дата звернення 10.03.2020). 12. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб : Закон України від 20.10.2014р. № 1706-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/1706-18> (дата звернення 10.03.2022).

Основна література

13. Вступ до соціальної роботи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. Київ : Академвидав, 2015. 304 с.

14. Введення у соціальну роботу. Навчальний посібник. Київ : Фенікс, 2001. 288 с.

15. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Менеджмент соціальної роботи: теорія і практика : навч. посіб. Київ : Каравела, 2007. 296 с.

16. Лукашевич М. П., Семигіна Т. В. Соціальна робота (теорія і практика): підручник. Київ : Каравела, 2011. 368 с.

17. Понятійно-термінологічний словник з соціальної роботи / За ред. І. В. Козубовської, І. І. Миговича. Ужгород : Мистецька лінія, 2001. 152 с. 18. Теорії і методи соціальної роботи : підручник / за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. Київ : Академвидав, 2005. 328 с.

Додаткова література

19. Соціальна робота в Україні: навчальний посібник / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько. Київ : Центр навчальної літератури, 2014. 256 с.

20. Соціальна робота: Короткий енцикл. слов. Київ : ДЦССМ, 2002. 425 с.

21. Соціальна робота: технологічний аспект. Навчальний посібник / за ред. А. І. Папської. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 352 с.

22. Тюптя Л. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота: теорія і практика : навчальний посібник. Київ : Знання, 2008. 574 с.

23. Управлінські аспекти соціальної роботи : курс лекцій / М. Ф. Головатий, М. П. Лукашевич. Київ : МАУП, 2004. 368 с.

Інформаційні ресурси

24. Буковинська бібліотека. URL: <http://www.buklib.net>

25. Навчальні матеріали онлайн. URL: <http://www.pidruchniki.ws>